

DUB LETNÍ

Quercus robur

„Nic se mnou nehne.“

Dub patří mezi statné a veliké stromy, říká se, že nám dodává sílu a energii. U dubu je ceněna kůra, která se musí nasbírat dřív, než se rozvinou první pupeny. To se děje časné z jara. V březnu babička chodívá hlídat větvičky mladých doubků, jestli už na nich raší pupeny. Tou dobou totiž dubem proudí velké množství mízy, a ta je léčivá. „Větvička by měla být silná asi jako můj ukazováček,“ zvedne babička prst. Dubové větvičky opatrně ostříháme a přineseme domů. Kůru oloupeme a ještě čerstvou ji použijeme na léčivé kapky – dubovky. Část kůry dáme sušit, abychom z ní mohly dělat odvary.

Duběnky

Na dubových listech občas rostou červené kuličky, které vypadají jako malá jablíčka. Nejsou to ale žádné plody, jsou to duběnky. Vytvořil si je tam drobný blanokřídý hmyz jménem žlabatka dubová. Kuličky jsou na listech doslova přisáté a nejdou odlepit. Každá taková kulička na listu je háčka, tedy něco jako hmyzí domeček. Ve dvanáctém století přišli lidé na to, že když duběnky rozdrtí v hmoždíři na prášek a uvaří se směsí pryskyřice a zelené skalice, vznikne modré barvivo. V té barvě pak máčeli husí brko, a kdo to uměl, mohl jím psát. Inkoust z dubének se používal až do devatenáctého století.

Dubovky

Dubové kapky jsou velmi účinné. Obsahují množství tříslovin a používají se hlavně v boji proti bakteriím, infekcím a také proti plísním. Pomáhají při žaludečních a zažívacích potížích i proti průjmu. Mají silné dezinfekční účinky. Když nás poštípe nějaký hmyz, bolavé místo kapkami potřeme. Dubovky se používají také na afty nebo při bolesti v krku ke kloktání.

Potřebujeme:
5–8 lžic nastříhané čerstvé dubové kůry
sklenici s uzávěrem
0,5 l pálenky (min. 40%)
1 badyán
4 hřebíčky (rozdrtit)
100 g cukru

Postup:

Čerstvě oloupanou kůru mladých dubových větvíček, kterou nastříháme na menší části, naložíme do pálenky a k tomu přidáme koření a případně i cukr. Dává se pro vylepšení chuti k vnitřnímu užívání. K potírání aftů a štípanců není cukr potřeba. Takto připravenou tinkturu louhujeme v uzavřené láhvi asi dva měsíce. Tekutina postupně tmavne a tmavne. Denně se musí protřepávat. Nejlepší je postavit láhev na okno z jižní strany, aby ji zahřívalo sluníčko. Kůra se zvolna louhuje a uvolňuje ze sebe to dobré. Až uplynou dva měsíce, kůru přecedíme a získáme dubové kapky.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- 1.) Jakým způsobem je text napsán?
- 2.) Objevují se v textu odborné termíny?
- 3.) Proč je text bohatě ilustrován?
- 4.) Vyber si 2 obrázky a vyhledej, kde se v textu píše o daném obrázku.
- 5.) Koho bude tento text bavit?

str.16 - 17

Zkoumavé čtení: systematické zavedení dílny čtení a oborového čtení do výuky na 2. st. základních škol /na víceletá gymnázia v ČR“, reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/19_076/0016346.
Projekt je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci
Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání